

PLAN DOCENTE ASIGNATURA
(versión castellano)

[\(veure versió català\)](#)

Bases psicológicas del currículum escolar

Código: A10

Curso y período en el que se imparte: 2019 -2020, semestre 2

Horario: 15.30 a 20:30h, jueves

Créditos ECTS: 6

Tipo de asignatura

Optativa Obligatoria

Orientación: investigación profesional

Recomendaciones para cursar la asignatura:

Lengua en que se imparte: castellano catalán inglés

Universidad responsable: Universitat de Barcelona

Equipo docente

Profesor/a: César Coll

Departamento: Cognición, Desarrollo y Psicología de la Educación. UB

Despacho: 3307

e-mail: ccoll@ub.edu

Horario tutorías: miércoles de 12 a 14h.

Objetivos formativos de la asignatura

- Revisar los planteamientos teóricos actuales con mayor incidencia sobre el currículum escolar.
- Revisar y analizar los desafíos que el nuevo escenario de la Sociedad de la Información y la nueva ecología del aprendizaje plantean a la educación formal y escolar en el ámbito del currículum escolar.
- Identificar, revisar y analizar algunas propuestas destacadas de innovación curricular orientadas a responder a los desafíos que enfrenta la educación formal y escolar en el escenario de la Sociedad de la Información y de la nueva ecología del aprendizaje.
- Establecer criterios de diseño y desarrollo curricular basados en los conocimientos disponibles sobre el aprendizaje humano y acordes con las exigencias y desafíos que enfrenta la educación formal y escolar en el escenario de la Sociedad de la Información y de la nueva ecología del aprendizaje.
- Presentar y analizar experiencias concretas de innovación curricular actualmente en curso en centros de educación infantil, primaria y secundaria en Catalunya y España.

Competencias que se pretenden desarrollar en la asignatura

Competencias generales

CG0 - Hablar bien en público.

CG1 - Capacidad para gestionar y reflexionar sobre conocimiento e información avanzada en investigación e intervención.

psicoeducativa

CG2 - Capacidades relacionadas con el uso funcional de los conocimientos adquiridos para el diseño de intervenciones educativas.

CG3 - Capacidades relacionadas con el uso de metodologías, procedimientos e instrumentos de investigación psicológica y educativa.

CG4 - Capacidades comunicativas y lingüísticas implicadas en la actividad académica, científica y profesional de la psicología de la educación.

Competencias específicas

CE1 - Capacidad para evaluar procesos psicológicos de desarrollo y de aprendizaje humano a lo largo de la vida, en distintos

contextos y circunstancias

CE3 - Capacidad para evaluar los procesos psicológicos implicados en las prácticas educativas y para desarrollar intervenciones dirigidas a su mejora.

CE6 - Capacidad para generar nuevos conocimientos e intervenir en procesos de aprendizaje implicados en diversos contextos educativos basados en diferentes tipos de lenguajes.

Estructura y contenidos de la asignatura

Los contenidos de la asignatura se organizan en torno a los siguientes núcleos temáticos:

- Currículum escolar y necesidades básicas de aprendizaje en la Sociedad de la Información.
- Trayectorias individuales de aprendizaje y aprendizajes escolares.
- Los enfoques curriculares basados en competencias
- La personalización del aprendizaje y el currículum escolar

Metodología docente

Actividad presencial

Presentación de las lecturas obligatorias correspondientes a los núcleos temáticos y formulación algunas preguntas y ejes de reflexión para orientar su lectura y elaboración por parte del profesor.

Presentación grupal de los textos trabajados en los núcleos temáticos.

Puesta en común y discusión colectiva de los textos trabajados en los núcleos temáticos.

Actividades tutorizadas / Trabajos dirigidos

Elaboración de las presentaciones grupales de las lecturas obligatorias de los núcleos temáticos.

Tutorías para la puesta a punto de las presentaciones grupales.

Actividad de trabajo autónomo del estudiante

Realización de las lecturas obligatorias establecidas para cada núcleo temático.

Elaboración de un resumen individual de las lecturas obligatorias de cada núcleo temático.

Elaboración de una síntesis individual de la puesta en común y la discusión colectiva de los textos trabajados en los núcleos temáticos.

Evaluación

Evaluación única

Prerrequisito

De acuerdo con la normativa vigente en la Universitat de Barcelona, los estudiantes pueden solicitar acogerse a la modalidad de evaluación única. Para ello deberán rellenar el formulario "Solicitud de evaluación única", que pueden descargar desde el aula virtual Moodle de la asignatura, y entregarlo en mano al profesor dentro de los 20 días naturales contados a partir del inicio de las clases.

Actividades y criterios

La evaluación única consistirá en un examen escrito en el que los estudiantes tendrán que responder a 4 preguntas a elegir entre 6 sobre los contenidos de la asignatura. La extensión de cada respuesta estará limitada a medio folio. Las respuestas se puntuarán sobre un máximo de 2,5 puntos cada una. Para aprobar la asignatura es necesario obtener una puntuación mínima de 5 puntos en total.

Reevaluación

Después de la publicación de las calificaciones finales de la asignatura, los estudiantes que hayan obtenido la calificación de SUSPENSO en la evaluación única podrán realizar una reevaluación de la asignatura.

La reevaluación consistirá en la realización de una prueba escrita, que incluirá la totalidad de los contenidos de la asignatura, tanto los conocimientos teóricos como prácticos. La prueba se llevará a cabo en la fecha y hora fijadas por la Comisión Académica del MIPE para la reevaluación de la asignatura.

La calificación final de la asignatura del alumnado que haya realizado la reevaluación será la obtenida exclusivamente en esta prueba.

Evaluación continuada

Prerrequisito

La asistencia a las clases presenciales tiene carácter regular y obligatorio. Ausentarse el 25% o más de sesiones de la asignatura impide realizar la evaluación continuada.

Actividades y criterios

Aportaciones individuales de los estudiantes a la dinámica general de la clase (intervenciones en las discusiones y debates) y resúmenes individuales de las lecturas obligatorias de los núcleos temáticos.
Ponderación: 20% de la calificación total.

Aportaciones de grupo. Serán evidencias específicas las presentaciones grupales de las lecturas obligatorias de los núcleos temáticos.
Ponderación: 30% de la calificación total.

Realización de un trabajo individual consistente en un ensayo sobre un punto del programa o en una síntesis personal de las ideas más relevantes de la asignatura.
Ponderación: 50% de la calificación total (la realización del trabajo final es un requisito para aprobar la asignatura).

Reevaluación

Tras la publicación de las calificaciones finales de la asignatura, los estudiantes que hayan obtenido la calificación de SUSPENSO en la evaluación continuada podrán realizar una reevaluación de la asignatura. La realización de la reevaluación comporta la renuncia por parte del estudiante a todas las calificaciones previas de evaluación continuada.

La reevaluación consistirá en la realización de una prueba escrita, que incluirá la totalidad de los contenidos de la asignatura, tanto los conocimientos teóricos como prácticos. La prueba se llevará a cabo en la fecha y hora fijadas por la Comisión Académica del MIPE para la reevaluación de la asignatura.

La calificación final de la asignatura del alumnado que haya realizado la reevaluación será la obtenida exclusivamente en esta prueba.

Bibliografía y enlaces web

- AAVV (2013). UNESCO IBE Glossary of Curriculum Terminology. UNESCO International Bureau of Education. Accesible (18/11/2019) en <http://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology>
- Colby, R. (2019). *Competency-Based Education: A New Architecture for K-12 Schooling*. Cambridge, Massachusetts. Harvard Education Press.
- Marchesi, A., Tedesco, J. C. & Coll, C. (Coords.), *Reformas educativas y calidad de la educación*. Madrid: OEI Santillana.
- Marope, M. (2017). «Reconceptualizing and repositioning curriculum in the 21st Century: A global paradigm shift» [en l.nia]. Ginebra: International Bureau of Education-UNESCO, Accesible (18/11/2019) en www.ibe.unesco.org
- Coll, C. (2009). Los enfoques curriculares basados en competencias y el sentido del aprendizaje escolar. En: COMIE (Ed.), *X Congreso Nacional de Investigación Educativa. Conferencias Magistrales* (pp. 71- 107). México: Consejo Mexicano de Investigación Educativa.
- Coll, C. (2016) *Personalización del aprendizaje escolar*. Ciudad de México: Fundación SM de Ediciones México. Cuadernos del SIEI.
- Jonnaert, Ph. & Therriault, G. (2013). Curricula and curricular analysis: some pointers for a debate. *Prospects*, 43, 397-417. DOI 10.1007/s11125-013-9285-7
- Muller, J. & Young, M. (2019). Knowledge, power and powerful knowledge re-visited. *The Curriculum Journal*, 30(2), 196-214. Accesible (18/11/2019) en <https://doi.org/10.1080/09585176.2019.1570292>
- Pinar, W. F. (Ed.) (2014). *International handbook of Curriculum Research*. New York: Routledge.
- Pinar, W. F. (2014). *La teoría del curriculum*. Madrid: Narcea.
- Priestley, M. & Philippou, S. (2019). Curriculum is –or shloud be– at the heart of educational practice. *The Curriculum Journal*, 30(1), 1-7.
- Rabinovitch, L. D. (2019). International trends towards Holistic (integrated & Competency-based) curricula. UNESCO: International Bureau of Education. Accesible (18/11/2019) en <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370469>

PLA DOCENT ASSIGNATURA
(versió català)

Entorns, eines i pràctiques d'aprenentatge virtual

Codi: A10

Curs i període en què s'imparteix: 2019-2020, semestre 2

Horari: 15.30 a 20:30h. dijous

Crèdits ECTS: 6

Tipus d'assignatura

Optativa Obligatòria

Orientació: investigació professional

Recomanacions per cursar l'assignatura:

Llengua en què s'imparteix: castellà català anglès

Universitat responsable: Universitat de Barcelona

Equip docent

Professor/a: César Coll

Departament: Cognició, Desenvolupament i Psicologia de l'Educació. UB

Despatx: 3307

e-mail: ccoll@ub.edu

Horari tutories: dimecres de 12 a 14h.

Objectius formatius de l'assignatura

- Revisar els plantejaments teòrics actuals amb major incidència sobre el currículum escolar.
- Revisar i analitzar els desafiaments que el nou escenari de la Societat de la Informació i la nova ecologia de l'aprenentatge plantegen a l'educació formal i escolar en l'àmbit del currículum escolar.
- Identificar, revisar i analitzar algunes propostes destacades d'innovació curricular orientades a respondre als desafiaments que enfronta l'educació formal i escolar en l'escenari de la Societat de la Informació i de la nova ecologia de l'aprenentatge.
- Establir criteris de disseny i desenvolupament curricular basats en els coneixements disponibles sobre l'aprenentatge humà i concordes amb les exigències i desafiaments que enfronta l'educació formal i escolar en l'escenari de la Societat de la Informació i de la nova ecologia de l'aprenentatge.
- Presentar i analitzar experiències concretes d'innovació curricular actualment en curs en centres d'educació infantil, primària i secundària a Catalunya i Espanya.

Competències que hom pretén desenvolupar en el mòdul

Competències generals

CG0 - Parlar bé en públic.

CG1 - Capacitat per a gestionar i reflexionar sobre coneixement i informació avançada en recerca i intervenció psicoeducativa

CG2 - Capacitats relacionades amb l'ús funcional dels coneixements adquirits per al disseny d'intervencions educatives.

CG3 - Capacitats relacionades amb l'ús de metodologies, procediments i instruments de recerca psicològica i educativa.

CG4 - Capacitats comunicatives i lingüístiques implicades en l'activitat acadèmica, científica i professional de la psicologia de l'educació.

Competències específiques

CE1 - Capacitat per a avaluar processos psicològics de desenvolupament i d'aprenentatge humà al llarg de la vida, en diferents contextos i circumstàncies.

CE3 - Capacitat per a avaluar els processos psicològics implicats en les pràctiques educatives i per a desenvolupar intervencions dirigides a la seva millora.

CE6 - Capacitat per a generar nous coneixements i intervenir en processos d'aprenentatge implicats en diversos contextos educatius basats en diferents tipus de llenguatges.

Estructura i continguts de l'assignatura

Els continguts de l'assignatura s'organitzen entorn dels següents nuclis temàtics:

- Currículum escolar i necessitats bàsiques d'aprenentatge en la Societat de la Informació.
- Trajectòries individuals d'aprenentatge i aprenentatges escolars.
- Els enfocaments curriculars basats en competències
- La personalització de l'aprenentatge i el currículum escolar

Metodologia docent

Activitat presencial

Presentació de les lectures obligatòries corresponents als nuclis temàtics i formulació algunes preguntes i eixos de reflexió per a orientar la seva lectura i elaboració per part del professor.

Presentació grupal dels textos treballats en els nuclis temàtics.

Posada en comú i discussió col·lectiva dels textos treballats en els nuclis temàtics.

Activitats tutoritzades/Treballs dirigits

Elaboració de les presentacions grupals de les lectures obligatòries dels nuclis temàtics.

Tutories per a la posada a punt de les presentacions grupals.

Activitat de treball autònom de l'estudiant

Realització de les lectures obligatòries establertes per a cada nucli temàtic.

Elaboració d'un resum individual de les lectures obligatòries de cada nucli temàtic.

Elaboració d'una síntesi individual de la posada en comú i la discussió col·lectiva dels textos treballats en els nuclis temàtics.

Avaluació

Avaluació única

Requisits

D'acord amb la normativa vigent a la Universitat de Barcelona, els estudiants poden sol·licitar acollir-se a la modalitat d'avaluació única. Per fer-ho, haurien d'emplenar el formulari "Sol·licitud d'avaluació única", que poden descarregar des de l'aula virtual Moodle del mòdul, i lliurar-lo en mà al professor dintre dels 20 dies naturals contats a partir de l'inici de les classes.

Activitats i criteris

L'avaluació única consistirà en un examen escrit en el que els estudiants hauran de respondre a 2 preguntes sobre els continguts del mòdul a triar entre 4, així com resoldre dos problemes pràctics a triar també entre 4. Les respostes es puntuaran sobre un màxim de 2,5 punts cadascuna. Per a aprovar el mòdul és necessari obtenir una puntuació mínima de 5 punts en total.

Reavaluació

Després de la publicació de les qualificacions finals de l'assignatura, els estudiants que hagin obtingut la qualificació de SUSPENS en l'avaluació única podran realitzar una reavaluació de l'assignatura.

La reavaluació consistirà en la realització d'una prova escrita, que inclourà la totalitat dels continguts de l'assignatura, tant els coneixements teòric com pràctics. La prova es durà a terme en la data i hora fixades per la Comissió acadèmica del MIPE per a la reavaluació de l'assignatura.

La qualificació final de l'assignatura de l'alumnat que hagi realitzat la reavaluació serà l'obtinguda exclusivament en aquesta prova.

Avaluació continuada

Requisits

L'assistència a classe és obligatòria. Un número de faltes superior al 25% (2 sessions) impossibilita participar en el procés d'avaluació continuada.

Activitats i criteris

Aportacions individuals dels estudiants a la dinàmica general de la classe (intervencions en les discussions i debats) i resums individuals de les lectures obligatòries dels nuclis temàtics.

Ponderació: 20% de la qualificació total.

Aportacions de grup. Seran evidències específiques les presentacions grupals de les lectures obligatòries dels nuclis temàtics.

Ponderació: 30% de la qualificació total.

Realització d'un treball individual consistent en un assaig sobre un punt del programa o en una síntesi personal de les idees més rellevants de l'assignatura.

Ponderació: 50% de la qualificació total (la realització del treball final és un requisit per a aprovar l'assignatura).

Reavaluació

Després de la publicació de les qualificacions finals de l'assignatura, els estudiants que hagin obtingut la qualificació de SUSPENS en l'avaluació continuada podran realitzar una reavaluació de l'assignatura.

La reavaluació consistirà en la realització d'una prova escrita, que inclourà la totalitat dels continguts de l'assignatura, tant els coneixements teòrics com pràctics. La prova es durà a terme en la data i hora fixades per la Comissió Acadèmica del MIPE per a la reavaluació de l'assignatura.

La qualificació final de l'assignatura de l'alumnat que hagi realitzat la reavaluació serà l'obtinguda exclusivament en aquesta prova.

Bibliografia i enllaços web

- AAVV (2013). UNESCO IBE Glossary of Curriculum Terminology. UNESCO International Bureau of Education. Accesible (18/11/2019) en <http://www.ibe.unesco.org/en/glossary-curriculum-terminology>
- Colby, R. (2019). *Competency-Based Education: A New Architecture for K-12 Schooling*. Cambridge, Massachusetts. Harvard Education Press.
- Marchesi, A., Tedesco, J. C. & Coll, C. (Coords.), *Reformas educativas y calidad de la educación*. Madrid: OEI Santillana.
- Marope, M. (2017). «Reconceptualizing and repositioning curriculum in the 21st Century: A global paradigm shift» [en l'nia]. Ginebra: International Bureau of Education-UNESCO, Accesible (18/11/2019) en www.ibe.unesco.org
- Coll, C. (2009). Los enfoques curriculares basados en competencias y el sentido del aprendizaje escolar. En: COMIE (Ed.), *X Congreso Nacional de Investigación Educativa. Conferencias Magistrales* (pp. 71- 107). México: Consejo Mexicano de Investigación Educativa.
- Coll, C. (2016) *Personalización del aprendizaje escolar*. Ciudad de México: Fundación SM de Ediciones México. Cuadernos del SIEI.
- Jonnaert, Ph. & Therriault, G. (2013). Curricula and curricular analysis: some pointers for a debate. *Prospects*, 43, 397-417. DOI 10.1007/s11125-013-9285-7
- Muller, J. & Young, M. (2019). Knowledge, power and powerful knowledge re-visited. *The Curriculum Journal*, 30(2), 196-214. Accesible (18/11/2019) en <https://doi.org/10.1080/09585176.2019.1570292>
- Pinar, W. F. (Ed.) (2014). *International handbook of Curriculum Research*. New York: Routledge.
- Pinar, W. F. (2014). *La teoría del curriculum*. Madrid: Narcea.
- Priestley, M. & Philippou, S. (2019). Curriculum is –or should be– at the heart of educational practice. *The Curriculum Journal*, 30(1), 1-7.
- Rabinovitch, L. D. (2019). International trends towards Holistic (integrated & Competency-based) curricula. UNESCO: International Bureau of Education. Accesible (18/11/2019) en <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370469>